

**Stockholms
stad**

Utbildningsförvaltningen
Rinkebyskolan

LIKABEHANDLINGSPLAN

**PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING FÖR
RINKEBYSKOLANS GRUNDSKOLA OCH GRUNDSÄRSKOLA
LÄSÅRET 2015/2016**

Innehåll

Innehåll.....	2
Grunduppgifter.....	3
Utvärdering.....	4
Främjande insatser.....	7
Kartläggning.....	10
Förebyggande åtgärder.....	11
Rutiner för akuta situationer.....	14
Begrepp.....	19
Diskrimineringsgrunder.....	21

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola, Grundsärskola

Ansvariga för planen

Carina Rennermalm, rektor Annica Pinton, biträdande rektor och Hans Ovsjö, vik. biträdande rektor.

Vår vision

Arbete mot diskriminering och kränkande behandling är en angelägenhet för oss alla. Målsättningen är att elever, föräldrar och personal ska bemötas och behandlas med respekt. Likabehandling gäller främjandet av jämställdhet och mångfald och handlar om att bekämpa diskriminering, trakasserier och kränkningar i alla dess former och uttryck. I detta arbete har vi alla ett ansvar.

- Rinkebyskolan ska vara en skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Vi tar kraftigt avstånd från alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är enligt lag förbjudet och brott mot dessa regler kan leda till polisanmälan.

Planen gäller från

2015-10-01

Planen gäller till

2016-09-30

Läsår

2015/2016

Elevernas delaktighet

I april månad genomförs en enkät i samtliga klasser som tar upp frågor kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Eleverna får i enkäten även peka ut platser i skolbyggnaden och på skolgården som de upplever som otrygga. Resultatet av enkäten presenteras och diskuteras på klassråden och i elevrådet i maj och juni. Skolledningens utkast till likabehandlingsplan presenteras för elevrådet som får komma med kommentarer och förslag till mål och åtgärder innan planen fastställs. Under året är eleverna delaktiga i arbetet med de främjande insatserna och de förebyggande åtgärderna. Likabehandling är en stående punkt på klassrådets och elevrådets dagordningar.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vid vårterminens sista föräldraråd presenteras och diskuteras resultatet av den i april genomförda enkäten angående diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Vårdnadshavarnas tankar om innehållet i likabehandlingsplanen och deras förslag på mål och åtgärder tas med i framställandet av den kommande likabehandlingsplanen. På höstens föräldramöte ges vårdnadshavarna information om skolans och klassens

kommande arbete kring det främjande och förebyggande åtgärderna kring likabehandlingsplanen. Skolledningen och mentorerna tar emot åsikter och förslag kring likabehandlingsarbetet. Frågor kring likabehandling tas under läsåret upp på föräldrarådet.

Personalens delaktighet

Utvärdering av likabehandlingsplanen genomförs av arbetslagen i juni. Med utgångspunkt i resultaten från elevenkäten angående diskriminering, trakasserier och kränkande behandling diskuteras och analyseras planens uppbyggnad och uppnådda mål. Resultatet av analysen är en av utgångspunkterna för utformandet av den kommande likabehandlingsplanen. Personalen ska driva ett främjande och förebyggande arbete i undervisningen och i mentorsarbetet. Likabehandling är en stående punkt på klassrådets dagordningar.

Förankring av planen

Den nya likabehandlingsplanen presenteras för varje klass på mentorstiden. Likabehandling är en stående punkt på klassrådets och elevrådets dagordningar. Planen presenteras för vårdnadshavarna i föräldrarådet och på föräldramöten. Den publiceras också på skolans hemsida. Den nya likabehandlingsplanen presenteras och går igenom på personalmöte där samtlig personal deltar. Planen förankras hos personalen genom genomgång i arbetslagen. De främjande, förebyggande och åtgärdande delarna i likabehandlingsplanen är löpande arbetsuppgifter för arbetslagen.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Eleverna har genomfört en enkät med ja- och nej-frågor, samt öppna frågor kring diskriminering, trakasserier och kränkning. Eleverna har även fått ange platser på skolan som de upplever som otrygga. Eleverna har diskuterat resultatet på mentorstiden och i elevrådet. Föräldrarådet har diskuterat enkätens resultat samt planens innehåll och funktion. Planen har utvärderats av personalen genom att de har tagit del av elevenkäten.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan har varit samtliga elever genom klassråd/mentorstid, elevrådet, föräldrarådet, skolledningen, elevhälsan, undervisande personal och övrig personal.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Under 2015/2016 har vi haft nedanstående åtgärder i likabehandlingsplanen.

Främjande insatser

Grund för det främjande arbetet

Alla elever på Rinkebyskolan ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck och sexuell läggning. Etisk tillhörighet och religiös eller annan trosuppfattning. Funktionsnedsättning eller ålder.

Det går inte att konkret mäta hur vi har uppnått målet för denna åtgärd. Genom att föra in den i likabehandlingsplanen gör vi frågan om likabehandling ständigt aktuell och visar tydligt att det är allas ansvar att agera när någons rättigheter kränks.

Förankring av likabehandlingsplanen

Likabehandlingsplanen ska vara känd av eleverna, personalen och vårdnadshavarna och de ska vara förtroga med planens innehåll.

Vi har genomfört insatserna. I elevenkäten angående likabehandlingsplanen kan vi se att vi har ett fortsatt problem med förankringen av likabehandlingsplanen hos eleverna.

Endast 75 % svarar att de känner till att vi har en likabehandlingsplan. 80 % svarar dock att de har pratat om planen på någon lektion. Den låga andelen som säger sig känna till likabehandlingsplanen samtidigt som en något högre andel svarar att de har pratat om planen kan dels tolkas som att förankringen inte har genomförts och dels som att många inte förstår begreppet. Åtgärden ska kvarstå och fördjupas.

Normkritiskt förhållningssätt i undervisningen

Alla lärare ska sträva efter att synliggöra och ifrågasätta begränsande normer, invanda föreställningar och stereotypa bilder i sin undervisning.

Denna åtgärd kan inte mätas i siffror. Genom att föra in frågan i likabehandlingsplanen har vi satt fokus på den. För att kunna utvärdera resultatet ska området tas upp i de kommande medarbetarsamtalen.

Välkomnande skola

Rinkebyskolan ska vara en arbetsplats där elever och personal trivs och tar ansvar för den fysiska miljön.

För att skapa en lugnare miljö har vi bytt till ljudisolerande dörrar och akustikplattor har satts upp. Allmänna utrymmen har målats om. Åtgärderna har skapat en lugnare miljö. Vi har dock stora problem med att eleverna skräpar ned på skolan. Arbetet med att förändra elevernas attityd om sitt eget ansvar för skolans miljö måste fortsätta.

Trygg skola

Skapa trygghet i skolans allmänna utrymmen genom aktiv och engagerad vuxennärvaro. Vuxennärvaron har ökat under det gångna läsåret genom tätt samarbete med fältassistenter från socialförvaltningen. Genom projektet "Pilotprojekt samverkan skola socialtjänst" arbetar två socialpedagoger på skolan. Fritidsledarna har arbetat med att skapa aktiviteter för eleverna på rasterna.

I enkäten angående likabehandling uttrycker en majoritet av eleverna att de är trygga på skolan. De äldre eleverna känner sig trygga i högre grad än de yngre. Eleverna pekar dock ut platser där de känner sig otrygga. Källaren och entrén till källaren anges av många som otrygga platser. Anmärkningsvärt är att platserna kulturarenan, elevcafeterian och eleventrén som har hög vuxennärvaro upplevs som otrygga av många.

Förebyggande insatser

Motverka sexualiserat kränkande språkbruk

Personalen lyfte fram det negativa med ett sexualiserat kränkande språkbruk i inledningen av höstterminen. Vi blev också tydligare med att reagera på och genomföra

konsekvenser mot det kränkande språkbruket. Intensiteten av åtgärden har avtagit under läsåret och vi har inte aktivt följt upp den som vi förutsatte oss i målet. Problemet med sexualiserat kränkande språkbruk finns kvar på skolan och måste även fortsatt motarbetas.

Upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Vi har genomfört de planerade åtgärderna. I elevenkäten angående likabehandling 2014/2015 svarar 12 % att de har blivit utsatta för kränkande behandling. Vi kan se en ökning i antalet anmälda och utredda ärenden, men inte i den omfattning som enkäten pekar på.

Vi måste arbeta vidare med medvetenheten om vad diskriminering, trakasserier och kränkande behandling innebär och att alla har ansvar för att agera och ha kännedom om hur de ska agera.

Likabehandling och värdegrundsfrågor tas upp på mentorstiden/klassrådet

Mentorerna har fått uppdraget att regelbundet ta upp likabehandlings och värdegrundsfrågor på mentorstiden eller på andra lektioner.

Endast 75 % av eleverna säger i elevenkäten angående likabehandling att de känner till att det finns en likabehandlingsplan. Av denna siffra kan vi inte dra slutsatsen att värdegrundsfrågor inte har tagits upp på mentorstiden eller andra lektioner. Vi kan konstatera att arbetet med att lyfta fram likabehandlingsplanen och likabehandlingsfrågor inte har gett förväntat resultat.

Arbetet med att göra arbetet för likabehandling måste utvecklas.

Trygghet på skolgården

Skapa en tryggare situation på skolgården och vid Ungdomens hus.

Fritidsledarna har fått i uppdrag att hålla uppsikt på skolgården och även avvisa obehöriga från skolgården.

I elevenkäten angående likabehandling pekar eleverna inte ut skolgården som den plats där de känner sig otrygga i hög grad. Vi har också sett en minskning av antalet obehöriga som befinner sig på skolgården. Fritidsledarna har nu skolgårdsuppsikten i sitt uppdrag och åtgärden kan tas bort från likabehandlingsplanen.

Delaktighet i likabehandlingsplanens framtagande

Elevhälsan utvecklar elevenkäten angående likabehandling så att den tydligare utvärderar alla diskrimineringsgrunder och likabehandlingsplanens främjande och förbyggande åtgärder.

Denna åtgärd har inte genomförts fullt ut. Både när det gäller enkätens utformning och innehåll. Inte heller dialogen inför upprättandet av den nya likabehandlingsplanen har kunnat genomföras i enlighet med åtgärden.

Arbetet med ökad delaktighet i likabehandlingsplanens framtagande måste vidareutvecklas.

Årets plan ska utvärderas senast

2016-06-17

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Elever

Likabehandling kommer att vara en stående punkt på klassrådets och elevrådets dagordningar. En elevenkät kommer att genomföras i april 2016 och följas upp av eleverna på mentorstid och i elevrådet maj/juni 2016.

Vårdnadshavare

Föräldrarådet kommer att ta upp resultatet av elevenkäten i maj/juni 2016. Planens innehåll och funktion diskuteras på föräldrarådet.

Personal

Resultatet av elevenkäten utvärderas av ledningsgruppen, elevhälsan och av lärararbetslagen vid utvärderingen av läsåret i juni 2016. För icke undervisande personal genomförs utvärderingen på APT i juni 2016. I samtliga personalgrupper diskuteras även planens innehåll och funktion.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor, Carina Rennermalm

Främjande insatser

Namn

Grund för det främjande arbetet

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla elever på Rinkebyskolan ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck och sexuell läggning. Etisk tillhörighet och religiös eller annan trosuppfattning. Funktionsnedsättning eller ålder.

Insats

På Rinkebyskolan studerar elever och arbetar personal som har olika etnisk, språklig, kulturell och religiös bakgrund. Det ger oss en möjlighet att i vardagen möta varandras likheter och olikheter och se allas lika värde. Det ställer oss också inför utmaningar när olika syn på värdegrundsfrågor ska mötas. Alla som studerar eller arbetar på Rinkebyskolan måste tydligt stå för grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Allas lika värde måste vara självklart. Det åligger alla som studerar eller arbetar på Rinkebyskolan att agera om någons rättigheter kränks. Det är utgångspunkten för vårt främjande arbete för lika rättigheter och möjligheter.

Ansvarig

Skolledning, personal och elever.

Datum när det ska vara klart

Löpande.

Namn

Förankring av likabehandlingsplanen

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Likabehandlingsplanen ska vara känd av eleverna, personalen och vårdnadshavarna och de ska vara förtroga med planens innehåll.

Uppföljning: Elevenkäten angående likabehandling i april 2016. Skolledningens, elevhälsans, lärararbetslagens utvärderingar juni 2016. Övrig personals APT maj 2015. Föräldrarådets möte maj 2016.

Insats

Introduktion och diskussion av likabehandlingsplanen: APT september 2015, Föräldramöte 150916, Mentorslektionerna under vecka 46 och sedan löpande under läsåret. Elevrådsmötet vecka 46, Föräldrarådsmötet december 2015.

Ansvarig

Rektor Carina Rennermalm

Datum när det ska vara klart

2015-06-17

Namn

Normkritiskt förhållningssätt i undervisningen

Områden som berörs av insatsen

Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla lärare ska sträva efter att synliggöra och ifrågasätta begränsande normer, invanda föreställningar och stereotypa bilder i sin undervisning.

Uppföljning: I elevenkäten angående likabehandling 2016. I arbetslagens utvärderingar juni 2016.

Insats

Vi ska genom att arbeta med begreppet "normkritiskt förhållningssätt" i arbetslagen, ämnesgrupperna och i utvecklingsgruppen främja en undervisning som gör att alla elever kan känna sig inkluderade oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning.

Ansvarig

Skolledningen, arbetslagen, ämnesgrupperna.

Datum när det ska vara klart

Utvärderas 2016-06-17 och i medarbetarsamtal höstterminen 2015.

Namn

Välkomnande skola

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

Rinkebyskolan ska vara en arbetsplats där elever och personal trivs och tar ansvar för den fysiska miljön. Elevernas ansvar för den fysiska miljön ska öka.

Uppföljning: Elevenkäten angående likabehandling i april 2016. Uppföljning i elevrådet under läsåret Skolledningens och arbetslagens utvärderingar juni 2016. Icke undervisande personal på APT i maj 2016,

Insats

Förtydliga elevernas ansvar för sin egen arbetsmiljö genom arbete med frågan i klasserna, i elevrådet och föräldrarådet.

Ansvarig

Arbetslagen, mentorer, elevrådet och föräldrarådet.

Datum när det ska vara klart

2016-06-17.

Namn

Trygg skola

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Skapa ökad trygghet i skolans allmänna utrymmen genom aktiv och engagerad vuxennärvaro.

Uppföljning: Löpande i klassrådet, elevrådet, elevhälsomötet, elevhälsans möte och i arbetslagen. Elevenkäten angående likabehandling i april 2016. Skolledningens, elevhälsans och arbetslagens utvärderingar juni 2016.

Insats

Vi ska bredda fritidsverksamhetens utbud av aktiviteter, så att de fångar upp fler elever och skapar en meningsfull rasttid.

Ansvarig

Skolledningen.

Datum när det ska vara klart

2016-06-17

Kartläggning

Kartlägningsmetoder

Elever

Samtal på mentorstiden/klassrådet

Samtal i elevrådet

Elevenkät angående likabehandling

Stadens elevenkät åk 8

Skolhälsovårdens hälsoprofil åk 8

Personal

Lärarna genom mentorsuppdraget

Regelbunden uppföljning på elevhälsomötet

Regelbunden uppföljning på elevhälsans möte

Elevenkät angående likabehandling

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är en stående punkt för mentorstiden minst en gång per månad och på klassrådets dagordning. Elevrådet har diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som en stående punkt på dagordningen. En elevenkät angående diskriminering, trakasserier och kränkande behandling genomförs årligen. I enkäten anger eleverna också platser de upplever som otrygga på skolan och på skolgården. Eleverna i årskurs 8 besvarar Stockholms stads brukarenkät.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Lärarna deltar löpande i kartläggning genom mentorsuppdraget. Elevhälsomötet för respektive arbetslag, som äger rum månadsvis, tar upp likabehandlingsfrågor. Elevhälsans veckovisa möten har likabehandlingsfrågor som stående punkt. Skolledning, elevhälsan och arbetslagen har utvärderat resultatet av elevenkäten angående likabehandling.

Resultat och analys

Resultat

Under läsåret 2014/2015 har vi har utrett fem fall av kränkande behandling. Inga fall av diskriminering har kommit till skolledningens kännedom. I elevenkäten svarar 28 % av de deltagande eleverna att de känner någon som blivit mobbad på skolan. Det är en lägre nivå än 2013/2014. 12 % svarar att de själva har blivit mobbade. Vilket är en minskning med 3 procentenheter. 75 % svarade läsåret 2014/2015 att de inte hade blivit illa behandlade av andra elever på skolan vilket är på samma nivå som föregående läsåret. Det finns ett flertal tillfällen då elever använder uttrycket "hora" och "bög" eller liknade ord för att förnedra andra. Det förekommer också tillfällen där elever kränker varandra genom att säga nedlåtande ord om varandras föräldrar. Majoriteten av eleverna uppger att de inte känner sig otrygga på någon plats på skolan. De elever som

uppger att de känner sig otrygga nämner följande platser i elevenkäten: utanför ungdomens hus, vägen till fotbollsplanen, toaletterna, eleventrén, cafeteria, kulturarenan och plan 1 (källaren). Källaren är den plats där flest elever känner sig otrygga. Vi har under läsåret 15/16 beslutat att stänga plan 1 (källarplanet) för undervisning.

Analys

De fall av kränkningar som kommit till personalens kännedom har vi kunnat utreda och lösa. Med utgångspunkt i elevenkäten angående likabehandling finns det många fall av kränkning som inte personalen fått kännedom om. Vi måste arbeta vidare med elevernas medvetenhet om vart de ska vända sig vid kränkningar. Personalen måste också bli bättre på att upptäcka kränkningar och på att agera vid kränkningar. En stor andel av eleverna känner sig trygga på skolan, men andelen har minskat. Det finns en hård, nedlåtande och sexualiserad jargong bland många elever på skolan. Denna måste lyftas fram och behandlas på mentorstid och i elevrådet. Undanskymda platser som källaren, vid ungdomens hus och toaletterna upplevs som otrygga, men vissa elever upplever även otrygghet på platser där det finns både många elever och vuxna, som cafeteria och kulturarenan. Vi behöver ta fram rutiner för hur vi skapar trygghet på de undanskymda platserna. Vi behöver också se över hur vi skapar en "mjukare" och välkomnande situation för alla i cafeteria och kulturarenan.

Många av de åtgärder som påbörjades under läsåret 2014/2015 måste fortsätta och utvecklas under 2015/2016

Förebyggande åtgärder

Namn

Motverka sexualiserat kränkande språkbruk

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck och Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Motverka användande av kränkande sexualiserat språk på skolan. Uppföljning: Löpande under läsåret på mentorstiden, i undervisningen och i elevrådet. Slutlig utvärdering görs i elevenkäten angående likabehandling april 2016 och i personalens utvärdering av läsåret juni 2016.

Åtgärd

Löpnade ta upp frågan inom samtalen angående likabehandling på mentorstiden och i elevrådet. Vuxna ska tydligt markera att nedlåtande språkbruk i någon form inte är accepterat på skolan. Vid grova överträdelser ska skolans åtgärdstrappa för disciplinåtgärder användas.

Motivera åtgärd

Kartläggningen visar att tilltal som "hora" och "bög" är vanligt förekommande på skolan. Det är sexuellt trakasserande och kränkande och faller under diskrimineringslagens område.

Ansvarig

Mentorer, samtlig personal

Datum när det ska vara klart

2016-06-17

Namn

Upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Höja skolans förmåga att upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Uppföljning: Ärenden tas upp vid elevhälsomötet och i elevhälsans möte. Genom elevenkäten angående likabehandling i april 2016. I elevhälsans utvärdering juni 2016

Åtgärd

Information på personalmöte i augusti 2016 om all personals ansvar att uppmärksamma och anmäla diskriminering, trakasserier och kränkningar på skolan. Förtydligande av rutiner för anmälan av ärenden. Information till eleverna på mentorstid vad diskriminering, trakasserier och kränkningar innebär och förtydligande av rutinerna för anmälan av ärenden. Information på föräldramöten och föräldraråd om rutinerna för anmälan av diskriminering, trakasserier och kränkningar.

Motivera åtgärd

I elevenkäten angående likabehandling maj 2015 anger 12 % av eleverna som besvarat enkäten att de utsatts för kränkande behandling och 28 % att de känner någon som blivit utsatt. Under läsåret 2014/2015 har skolan utrett fem ärenden angående likabehandling. Siffrorna tyder på att många fall av diskriminering, trakasserier och kränkningar inte anmäls och därmed inte åtgärdas.

Ansvarig

Rektor och biträdande rektor

Datum när det ska vara klart

2015-11-30

Namn

Likabehandling och värdegrundsfrågor tas upp på mentorstiden/klassrådet

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla elever ska regelbundet delta i samtal kring likabehandling och värdegrundsfrågor. Uppföljning: Regelbundet på arbetslagsmöten. I elevenkäten angående likabehandling i april 2015. Vid personalens utvärdering juni 2015. Vi

medarbetarsamtalen 2015.

Åtgärd

Skolledningen förtydliga mentorernas uppdrag att likabehandling ska vara en stående punkt på dagordningen för klassrådet och att en mentorstid i månaden ska beröra likabehandling och värdegrundsfrågor.

Motivera åtgärd

Det ingår i mentorernas uppdrag att se till att likabehandlingsfrågor finns med på klassrådets dagordning och att en mentorstid i månaden ska beröra likabehandling och värdegrundsfrågor.

Ansvarig

Biträdande rektor

Datum när det ska vara klart

2015-11-30

Namn

Delaktighet i likabehandlingsplanens framtagande

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Ökad delaktighet för elever, personal och vårdnadshavare i framtagandet av likabehandlingsplanen. Uppföljning: Genom elevenkät angående likabehandling april 2016, personalens utvärdering juni 2016 och föräldrarådets utvärdering maj 2016.

Åtgärd

Förbättring av elevenkäten angående likabehandling.

Tydligare struktur och planering för utvärdering av likabehandlingsplanen.

Biträdande rektor utvecklar tillsammans med elevhälsan elevenkäten angående likabehandling så att den tydligare utvärderar alla diskrimineringsgrunder och likabehandlingsplanens främjande och förbyggande åtgärder. Resultatet av enkäten diskuteras i jämförelse med gällande likabehandlingsplan på klassråd, elevråd, personalmöte, föräldraråd i maj 2016 och på personalens utvärdering i juni 2016. Reflektioner och förslag till nya åtgärder förmedlas till elevhälsan. Utkast till ny likabehandlingsplan presenteras för klassråd, elevråd, personalmöte och föräldraråd i september 2016. Kommentarer mottas innan planen fastställs.

Motivera åtgärd

Bristande delaktighet kan leda till bristande förankring. De åtgärder som gjorts läsåret 2014/2015 har inte varit tillräckliga.

Ansvarig

Biträdande rektor uppdragsgivare till elevhälsan. Elevhälsan ansvarar för att uppdraget genomförs.

Datum när det ska vara klart

2016-03-31 elevenkäten färdigställd. 2016-04-30 enkäten genomförd. 2015-06-17 alla grupper har diskuterat och kommenterat utkastet till likabehandlingsplan 2016/2017.

Namn

Ökad trygghet

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Öka tryggheten i undanskymda utrymmen i skolan.

Skapa en välkomnande situation i cafeterian och kulturarenan.

Åtgärd

Planlägga vuxennärvaro i källaren och andra undanskymda utrymmen.

Ansvariga för elevcafeterian, fritidsledaren, elevrådet samarbetar kring ett förslag om hur situationen vid cafeterian, eleventrén och kulturarenan kan förbättras.

Motivera åtgärd

I elevenkäten framkommer att de elever som upplever otrygghet gör det både på undanskymda platser i skolbyggnaden och i utrymmena vid eleventrén, elevcafeterian och kulturarenan som har bemanning av vuxna.

Ansvarig

biträdande rektorer

Datum när det ska vara klart

Delmål 2015-11-30. Klart 2016-06-17

Rutiner för akuta situationer**Policy**

Rinkebyskolan ska vara en skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Rinkebyskolan tar kraftigt avstånd från alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är enligt lag förbjudet. Brott mot dessa regler kan leda till polisanmälan.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

För att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling har skolan ett rastvärdsschema och ett matvärdsschema där all undervisande personal, delar av den administrativa personalen och vaktmästarpersonalen ingår. Skolan har en skolvärd som ansvarar för aktiviteter för eleverna på lektionsfri tid. skolvärden har även ansvar för att ha uppsikt över hur eleverna behandlar varandra. Skolvärden ska också avvisa obehöriga som befinner sig på skolgården eller i skolans lokaler. Alla anställda på skolan har ansvar för att ingripa vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och ska anmäla händelsen till eleven/elevernas mentor för vidare åtgärder. På skolans intranät finns även anmälningslänk för att anmäla våld och kränkningar till skolledningen.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

All personal har ansvar för att ta emot anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkning. Elever och vårdnadshavarna ska känna till att om någon elev blir utsatt för

diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling eller ser någon utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska de så snart som möjligt berätta det för en vuxen de har förtroende för på skolan. Ansvarig för att informera elever/vårdnadshavare om detta är elevernas mentorer. Utsedda personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till är:

1. Elevens mentor
2. Biträdande rektor
Åk 7 och 7 och åk 9: Hans Ovsjö 08-508 41 507.
Åk 8, 7-9 G, 7-9 H: Annica Pinton 08-508 41 515.
4. Kurator: Kristina Hellstrand 08-508 41 528
5. Rektor: Carina Rennermalm 08-508 41 564

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Anmälan

1. All personal är skyldig att ingripa och vidta åtgärder.
2. Personal som får kännedom om befarad diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling informerar snarast elevens mentor. Ansvarig: All personal
3. Personal som upptäcker situationer där kränkning pågår ska göra en direkt tillrättavisning och informera de inblandades mentor/mentorer om händelsen. Ansvarig: All personal.

Utredning

4. Mentor gör tillsammans med den personal som upptäckt kränkningen en bedömning av situationen och beslutar om en utredning ska startas. Biträdande rektor och rektor informeras via e-post om ärendet vid utredningens start. Bedömer mentor att det inte är fråga om en kränkning ska händelsen åtgärdas enligt konsekvenstrappan för disciplinåtgärder. Ansvarig: Mentor
5. Utredningen genomförs av mentor med stöd av arbetslaget och eventuellt kurator snarast möjligt. Utredningen börjar alltid med den utsatte. Blankett 1, 2 och 3 används. Utredningen lämnas till den biträdande rektor som är ansvarig för arbetslaget. Biträdande rektor undertecknar den avslutade utredningen och lämnar den till rektor. Ansvariga: Mentor, biträdande rektor.
Beslut om åtgärder
6. Rektor beslutar om åtgärder ska vidtas och återkopplar detta till biträdande rektor. Rektor informerar huvudmannen om ärendet på blankett "Enskild kränkning mall".

Åtgärder

Blankett 4 används för planering och dokumentation av åtgärder. Blankett 2 och 3 används vid samtal med inblandade.

7. Stöd ska ges till den utsatte. Ansvarig: Mentor, samråd med kurator
8. Enskilda, allvarliga samtal genomförs snarast med den/de som kränker, med syfte att stoppa och förebygga fortsatt kränkande behandling. Ansvarig: Mentor i samarbete med arbetslaget och biträdande rektor. Inom grundsärskolan mentor i samarbete med klassansvarig/specialpedagog.
9. Föräldrarna skall alltid informeras om det inträffade. Ansvarig: Mentor. Inom grundsärskolan mentor i samarbete med klassansvarig/specialpedagog.
10. Tydliga överenskommelser skall slutas med elev/förälder och skolan. Ansvarig: Mentor och i speciella fall kurator/elevhälsan. Inom grundsärskolan mentor i samarbete med klassansvarig/specialpedagog och i speciella fall elevhälsan.
11. Uppföljningssamtal skall ske en gång i veckan med alla inblandade till en början och därefter med allt längre intervaller så länge det behövs. Ansvarig: Mentor i samarbete med arbetslaget. Inom grundsärskolan kontaktperson i samarbete med klassansvarig/specialpedagog
12. Biträdande rektor informerar angående ärendet på EHT Ansvarig: Biträdande rektor. Inom grundsärskolan klassansvarig/specialpedagog

Avslutning

13. När mentor och EHT bedömer ärendet som avslutat meddelas detta till rektor på blankett 5.

Rektor fattar beslut om avslut av ärendet. Ansvarig: Mentor och EHT och rektor.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Samtliga skolans elever skall vid läsårsstart av sin mentor informeras om de rutiner som gäller då en elev upplever sig kränkt av en vuxen.

1. Eleven ska uppsöka biträdande rektor och informera denne om det inträffade. Inom grundsärskolan informeras klassansvarig/specialpedagog.
2. Biträdande rektor dokumenterar händelsen och överlämnar ärendet till rektor för vidare åtgärder.
3. Rektor kallar berörd elev till samtal.
4. Den vuxne kallas till samtal hos rektor. Beslut om ev. åtgärder med anledning av det inträffade fattas av rektor i samråd med utbildningsförvaltningens personalavdelning. I de fall då utredningen resulterar i åtgärder informeras föräldrarna av rektor

Rutiner för uppföljning

Uppföljningssamtal ska ske en gång i veckan med alla inblandade till en början och därefter med allt längre intervaller så länge det behövs. Ansvarig: Mentor i samarbete med arbetslaget. Inom grundsärskolan kontaktperson i samarbete med klassansvarig/specialpedagog

Rutiner för dokumentation

Anmälan, utredning och avslutning ska dokumenteras på de blanketter som finns som bilaga till denna likabehandlingsplan och på intranätet under länken "mallar".

Utredning

Mentor och övriga som utreder ärendet dokumenterar detta på blankett 1 - *utredning*. Samtal med de inblandade dokumenteras av de som genomför samtalen på blankett 2 - *samtal med den utsatte och blankett 3 - samtal med den som diskriminerar, trakasserar eller kränker*. Biträdande rektor undertecknar den avslutade utredningen och lämnar den till rektor. Rektor informerar huvudmannen om ärendet på blankett "*Enskild kränkning mall*".

Åtgärder

Vid beslut om fortsatta åtgärder används blankett 4 - *åtgärder vid diskrimineringsärende för planering och dokumentation av åtgärder*. Blankett 2 och 3 används vid fortsatta samtal med inblandade. Ansvariga: Mentor och övriga som utreder ärendet.

Avslut

När mentor och EHT bedömer ärendet som avslutat meddelas detta till rektor på blankett 5. Rektor fattar beslut om avslut av ärendet.

Arkivering av dokumentation

All dokumentation förvaras i personnummerordning i pärmen "Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling" som förvaras i arkivet i skolans expedition.

Ansvarsförhållande

1. Anmälningsskyldighet: all personal
2. Utredningsskyldighet: mentor tillsammans med arbetslaget och i vissa ärenden kurator.
3. Beslut om åtgärder angående kränkingsärende och information till huvudman: rektor
4. Information till vårdnadshavare: mentor
5. Fortsatt utredning: mentor tillsammans med arbetslaget, kurator och biträdande rektor
6. Meddelande angående avslut av ärendet: mentor och EHT
7. Beslut om avslutande av ärende: rektor

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad via msn av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på Lunarstorm. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.

- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning.

Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]

- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. DO använder sig av Myndigheten för delaktighets beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.

- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]